

KRIEBELBERICHT

Iedereen kan hoofdluizen krijgen. Vooral schoolgaande kinderen worden erdoor getroffen.

Hoofdluizen zijn ongevaarlijk: ze brengen geen ziekten over. Wel kunnen ze voor heel wat ongemak zorgen.

Vaak worden hoofdluizen in verband gebracht met hygiëne, maar dat is onterecht: iedereen kan luizen krijgen, zelfs al wast u uw haren elke dag. Zoals u griep of mazelen kan krijgen, zo kan u ook plots besmet worden met luizen.

Wie met dit vervelende probleem wordt geconfronteerd, hoeft zich dan ook niet te schamen of schuldig te voelen.

Luizen hebben is zeker geen schandel

- Meld op het kinderdagverblijf, de peuterspeelzaal of school dat je kind hoofdluis heeft. Zo kunnen de andere ouders tijdig geïnformeerd worden.
- Het is niet bewezen dat het wassen van het beddengoed nuttig is. Dat hoeft dan ook niet te gebeuren.

Lakens of kleren extra wassen is niet nodig. Meubels met een insecticidenspray behandelen is totaal overbodig. De luizen die je ziet op stoelen, hoofdkussens en hoeden zijn dode, zieke of overjarige exemplaren.

Belangrijke aandachtspunten:

Veel luizenlotions bevatten alcohol. Ze mogen niet gebruikt worden bij een vuur of een open vlam (haardroger, een boiler in de badkamer, enz.)

Patiënten met astma vermijden best die alcoholische lotions. Het verdampen van de alcohol kan de longen irriteren en een astma-aanval uitlokken.

Eventuele bijkomende maatregelen (maar niet noodzakelijk, wegens kleine kans op besmetting)

- Het beddengoed, pyjama's, knuffels, mutsen, sjaals, jussen en dergelijke wassen op minimaal 60°C, of 15 min op het warme programma (70°C) in de droogkast. Het nut hiervan is echter niet bewezen.
- Moeilijk wasbare materialen 14 dagen opbergen in een afgesloten plastic zak.
- Kleine spullen 24 h in de diepvries stoppen.
- Kammen, borstels, speldjes, enz. schoonmaken in water van 60°C of een uur in een alcoholische oplossing leggen.

Alles over de luis

Hoe raakt u de luizen weer kwijt?

De natkammethode:

De term natkamtest wordt gebruikt wanneer er éénmalig een nat-kambeurt wordt uitgevoerd voor het opsporen van luizen.

Met de term natkammethode bedoelen we de reeks van 4 beurten op 14 dagen (d.w.z. om de 3 à 4 dagen) die dienst doet als behandeling. Bij de natkammethode wordt enkel gebruik gemaakt van een goede luizenkam en een gewone conditioner of balsam die op nat haar wordt aangebracht. De luizen zijn door het vocht en de conditioner niet meer in staat om te bewegen. Ze blijven in het schuim kleven. Daardoor wordt het makkelijker om luizen uit te kammen met de luizenkam.

Die methode is zeer geschikt wanneer contact met insecticiden liever vermeden wordt, in het bijzonder bij zwangere vrouwen, jonge kinderen, personen met allergie, enz. of wanneer resistentie tegen de behandlungsproducten wordt vermoed. Bovendien is de methode goedkoop (éénmalig aanschaffen van een goede luizenkam en conditioner volstaan) en milieuvriendelijk.

Behandlungsproducten:

Het luizenproduct (lotion, shampoo, conditioner) doodt luizen met een insecticide. Zowel het soort insecticide, de concentratie, de vorm als de toepassingsduur zijn van belang.

Maar door massaal gebruik van de luizendodende producten (veelvuldig, verkeerd of preventief gebruik), hebben hoofdluizen een weerstand opgebouwd tegen de producten. Hierdoor zijn ze vaak niet meer zo efficiënt.

En verder?

Tracht besmetting te voorkomen met volgende maatregelen:

- Zijn er luizen gesignaleerd, gebruik dan niet elkaars muts, petje, sjaal, das, haarspeldjes, borstel en kam.
- Hang jassen en dergelijke (indien mogelijk) niet te dicht bij elkaar.
- Controleer de haren van kleine kinderen regelmatig met de natkamtest of met een luizenkam (verkrijgbaar in de supermarkt, in de apotheek of bij de drogist).
- Spoor bij iedereen in huis hoofdluizen op en vergeet jezelf niet.
- Behandel iedereen die luizen of levensvatbare neten heeft tegelijkertijd met een hoofdluisbestrijdingsmiddel of met de natkammethode.
- Controleer het haar na behandeling gedurende 14 dagen. Herhaal de behandeling altijd en zeker nog een keer extra als de luizen terugkomen.

Hoe ziet een luis eruit?

De hoofd luis is een langwerpige, vleugelloos insect. Ze leeft in het haar van de mens.

Ze heeft zes pootjes met op het uiteinde een klauwtje waarmee ze zich aan de haren vastgrijpt en zich snel kan verplaatsen.

De hoofd luis heeft geen vleugels en kan niet vliegen of springen. Ze is enkel in staat om te lopen of te kruipen.

Ze is lichtgrijs tot bruin van kleur.

Jonge luisjes zie je amper, een volwassen luis kan tot 3 à 4 mm lang worden. De mannelijke luizen zijn iets kleiner dan de vrouwelijke.

Ze voedt zich zoals een mug, door bloed te zuigen na kleine prikkjes.

Hoofd luizen kunnen enkel overleven op de mens en dus niet op huisdieren, zetels, enz.

Van eitje tot volwassen luis

Na de bevruchting legt de vrouwelijke luis ongeveer 6 eitjes per dag, zo dicht mogelijk tegen de hoofdhuid.

De luis produceert tegelijk met de eitjes een soort sneldrogende lijm die rond het eitje en het haar gesmeerd wordt.

Als de lijm uitgedroogd is, ontstaat er een stevig omhulsel dat zowel rond het eitje als rond de haarschacht zit. Op die manier zitten de eitjes stevig vast. De omhulsels worden neten genoemd, of er nog een eitje in zit of niet.

- Je kan neten niet uit het haar schudden. Ze zijn aan het haar vastgekleefd en groeien mee, tenzij je ze verwijdert (vb. met je nagels).

- Neten vind je vooral op de warmste plaatsen van het hoofd, dus achter de oren, onder de paardenstaart en in de nek, omdat de eitjes de lichaamswarmte van de mens nodig hebben om zich verder te ontwikkelen.

- Neten zijn eivormig (0,8 x 0,3mm).

- Een neet met een levende luis is geelwit tot parelmoerkleurig. Die neet vind je meestal op 0,5 cm à 1 cm van de hoofdhuid (maar kan ook verder verwijderd zijn). Een lege neet is helderwit en vind je op minstens 1 cm van de hoofdhuid. Een neet met een dode luis is zwart/bruin.

Na zeven à tien dagen is de larve volgroeid en breekt ze uit. Gedurende de volgende zeven à tien dagen ontwikkelt ze zich tot volwassen luis (3 nimfenstadia).

Hoe lang leeft een luis, hoe overleeft een luis?

- Hoofdluizen voeden zich 5 tot 6 keer per dag met het bloed van de gastheer.
- Een luis kan niet langer dan 30 dagen na het uitkomen overleven.
- Zodra luizen niet meer op het hoofd zitten, zijn hun overlevingskansen beperkt. Ze sterven immers als ze zich niet regelmatig voeden met bloed. Ze overleven iets meer dan twee dagen zonder voeding. Luizen zijn ook gevoelig voor temperatuur en luchtvochtigheid. Ze sterven sneller bij heel lage of heel hoge temperaturen en lage luchtvochtigheid.
- Ook neten hebben het hoofd nodig om te overleven. Na 6 dagen op kamertemperatuur komt slechts 10 % van de neten nog uit. Na 10 dagen op kamertemperatuur overleeft geen enkele neet.

Het opsporen:

Een luizenbezoek kondigt zich **niet** altijd aan met jeuk (1/5 personen heeft jeuk) en de jeuk kan ook verdwijnen na een tijdje.

a) De visuele inspectie

Deze methode wordt al sinds de middeleeuwen toegepast en is de meest bekende. Met de vingers worden de haren van elkaar gescheiden en systematisch doorzocht op de aanwezigheid van luizen.

Met die methode zijn luizen heel moeilijk op te sporen omdat de meeste kinderen slechts een beperkt aantal luizen hebben. (1 à 10 luizen per hoofd);

de donkere luizen weinig opvallen in donker haar;
luizen heel snel weglopen bij elke bedreiging (ze zijn lichtschuw).

Met de visuele inspectie zullen dus heel wat luizen onopgemerkt blijven.

b) Inspectie met een luizenkam

Met een luizenkam kun je de haren systematisch kammen, van de haarwortel tot de haarpunt. Eventuele luizen worden door de kam uit het haar geplukt.

Met die methode vind je vier keer meer luizen dan met de visuele inspectie.

c) De natkamtest

Bij de natkamtest wordt er naast een luizenkam ook nog eens gebruik gemaakt van water en conditioner. Die bijkomende middelen maken de natkamtest veel efficiënter dan de visuele inspectie.

Hoe ga je te werk?

- Maak het haar zeer nat.
Het kind zit eerst voorovergebogen.
- Breng zeer veel conditioner op het haar aan (gewoon instrijken, niet draaien)
- Kam met een gewone kam van achter naar voor tot er geen knopen meer in het haar zitten.
- Kam met een luizenkam van achter naar voor (dus van de nek naar het voorhoofd). Kam tegen de schedelhuid aan (richting: start aan het ene oor en schuif na elke kambeweging een stukje op tot je bij het andere oor komt)
- Veeg de kam na elke kambeweging af aan een keukenpapier en controleer op luizen. Je ziet ze mooi zitten tegen de witte achtergrond.
Zitten er luizen in de kam, verwijder ze dan met een tandenstoker.

Het kind gaat nu rechtop zitten.

- Speel de conditioner uit het haar. Laat het haar zeer nat. Hoe natter hoe beter.
- Kam met een gewone kam van voor naar achter.
- Kam met een luizenkam van voor naar achter (dus van het voorhoofd naar de nek). Je kamt tegen de schedelhuid aan (richting: start aan het ene oor en schuif na elke kambeweging een stukje op tot je bij het andere oor komt).
- Veeg de kam na elke kambeweging af aan het keukenpapier en controleer op luizen.
- Leg de kam na behandeling minstens 30 minuten in oetsmetingsmiddel.

↳ Verwittig steeds de schooldirectie of de leerkracht van uw kind zodat de school de nodige maatregelen kan treffen.